

Vydává: Občanské sdružení SpK o.s. ve spolupráci s OÚ Krompach, místními obyvateli a chalupáři jako občasník

č. 11/13

www.spk.krompach.wbs.cz

listopad 2013

Zpráva z obecního úřadu.

Příští veřejná schůze obecního zastupitelstva se bude konat dne 18.12.2013 od 17:00 hod. v zasedací místnosti OÚ.

Jedno zamyšlení. Proč je účast občanů na veřejných schůzích tak malá? Vždyť z místních, trvale žijících občanů se dostaví tak maximálně čtyři. To nás dění v obci vůbec nezajímá? Vždyť jde o nás. To rekreatantů na schůzi je více!

Kal

Stalo se v říjnu:

Volby v Krompachu 25. a 26. října 2013 – tady jsou výsledky:

Z celkového počtu 161 osob zapsaných do výpisu ze stálého i zvláštního seznamu voličů bylo odevzdáno 108 platných hlasů, tj. účast 67%.

ČSSD	15	KDU ČSL	2
Strana svobodných občanů	5	ÚSVIT	14
Česká pirátská strana	2	ANO 2011	24
TOP 09	5	KSČM	15
HLAVU VZHŮRU	2	LEV 21	1
ODS	17	STRANA ZELENÝCH	5
STRANA SOUKROMNÍKŮ	1		

Restaurace „Na Vyhlídce“ – už je skoro plnoletá

Restaurace letos oslavila 17. výročí od otevření. 26. října jsme se sešli v restauraci a dobře se pobavili a někteří i zavzpomínali při veršované gratulaci připravené našimi kamarády. Doufáme, že nám „Vyhlídka“ ještě pár let vydrží. Komorní a domácí prostředí je to, co by nám chybělo. Tak tedy přejeme pevné nervy a výdrž!

Silnice Krompach

Jistě jste si všimli, že další část krajských silnic, které procházejí přes Krompach, je opravena. Je otevřena silnice na Heřmanice. A jak to bude dál? Zeptali jsme se za vás investora a majitele silnic, KSSLK Liberec, který stavbu financuje a zajišťuje. Tady je odpověď z e_mailu:

Vážený pane Kalito,

Na Krompachu opravdu končí rekonstrukce další stavby a to- po již též letos ukončené stavbě „Krompach – Juliovka“ - je to nyní silnice „Heřmanice-Krompach“. Obě tyto stavby byly realizované z dotačního programu CÍL3. Na citované stavby přímo navazuje další projekt, který je realizován z dotačního programu ROP a to je „rekonstrukce silnice III/27017 Krompach – státní hranice“. S ohledem na to, abychom Krompach neuzavřeli pro dopravu, snažíme se časově provádět tyto tři stavby postupně. Fyzická realizace stavby „Krompach-státní hranice“ proto začne ihned na jaře roku 2014, jak nám to umožní klimatické podmínky, a to výstavbou nové kanalizace. S ohledem na nutnou zimní údržbu komunikace III/27017 v Krompachu, jsme nezažili uvedenou stavbu nyní, kdy hrozí příchod zimního období a rozkopaná komunikace bez možnosti kvalitní zimní údržby by velmi znepříjemnila život nejen místním obyvatelům.

Proto si letos užívejte podle vašich slov „pohodlnou jízdu po nové silnici“ a příští rok vás poprosíme o ohleduplnost při rekonstrukci poslední komunikace přímo ve vaší obci. Tím pak bude dokončeno propojení opravených komunikací od státní hranice a Krompach bude obcí s nejlepšími silnicemi ☺ ☺.

Přeji hezký den

V zastoupení pana ředitele KSSLK Blanka Šimůnková - referent dotací

Setkání na akci „Krompach umí“

Akce „Krompach umí“ se rozjíždí

„Už u Vás ta Horáčková byla?“ I tak by se dalo shrnout aktuální dění spojené s akcí „Krompach umí“. Jde o projekt, který v Krompachu mezi sousedy mapuje, co kdo umí jako své řemeslo, koníčka či povolání a s kterými oblastmi je kdo ochoten zdarma poradit svému sousedovi. Podrobněji jsem o něm psala v říjnových Rozhledech. Na přelomu října a listopadu se udály některé aktivity, o kterých bych Vás tímto, jako autorka „toho všeho“, ráda informovala.

Dne 27. 10. 2013 jsem se na OÚ Krompach setkala se zájemci o podrobnosti týkající se akce „Krompach umí“. Sešlo se tam se mnou devět sousedů a sousedek. Diskutovali jsme společně především to, jak mají v roce 2014 vypadat chystané internetové stránky a tištěná podoba informací o tom, jakou radu bude možné získat ve kterém krompašském domě. Promítaly se historické fotografie Krompachu, soutěžilo se o ceny, buchety a štrůdlu bylo dostatek ☺. Děkuji všem, kteří svou přítomností akci na OÚ podpořili.

Dále jsem už v rámci sbírání informací od sousedů na přelomu října a listopadu navštívila některé domy na Juliovce, také část Valů a část Krompachu, celkem něco přes 50 stavení. Zjistila jsem, že sousedé z Krompachu o mé akci nejen věděli, ale měli i zájem vyplnit můj pracovní dotazník (tzv. „Karta domu“) s tématy za svou rodinu. V současné době tak již 29 rodin z Krompachu sepsalo, s jakými oblastmi umí sousedovi zdarma poradit. Asi 10 sousedů slíbilo, že mi pošlou informace e-mailem, stále na ně čekám ☺. Asi třetina z oslovených akcí „Krompach umí“ velmi vítá a vidí v ní možnost se v Krompachu lépe poznat. Někteří sousedé měli obavy, že za sebe nic nevymyslí. S těmi jsem se domluvila, že jim nechám čas na rozmyšlenou. To mělo ve většině případů pozitivní ohlas a dobrý výsledek.

Dále jsem se jako host zúčastnila setkání občanů obcí Oybin, Lückendorf a Krompach na OÚ v Krompachu dne 28. 10. 2013, kde byla i za přítomnosti starostů diskutována různá aktuální společná témata. Pozitivní ohlas u německých sousedů vzbudil i „Krompach umí“. Přečetli si o něm před setkáním na webových stránkách OÚ Krompach a zajímaly je podrobnosti.

Prekvapil mě také zájem českého místního tisku. Informace o projektu „Krompach umí“ si dohledal a otiskl Českolipský deník dne 5. 11. 2013 a s ním si článek o Krompachu přečetli během prvního listopadového týdne lidé na titulní straně i v denících v dalších 6 regionech (např. Liberec, Teplice, Litoměřice apod.). Třeba se tak staneme inspirací pro další obce.

V období listopadu a prosince tohoto roku budu pokračovat ve sbírání údajů od sousedů ve všech částech Krompachu. Máte-li vyplněný můj dotazník, odevzdejte jej, prosím, do schránky na OÚ Krompach.

Na přelom jara a léta 2014 chystám další sousedské setkání v Krompachu, kde veřejnosti představím výsledky své práce. Už teď s předstihem jsou všichni čtenáři Krompašských rozhledů srdečně zváni.

Blanka Horáčková

Co Vy a Krompach? Známe se?

Sedmé volné pokračování: Blanka Horáčková

Jak a kdy jste Krompach objevila, nebo co Vás sem přivedlo?

Před pěti lety mě sem poprvé vzal tehdy ještě jako svou kolegyni z banky můj současný muž na rande. Okružní jízda směřovaná na hrady Grabštejn a Oybin byla zajímavá. Výborný byl i výšlap na rozhlednu Hvozd a náš první životní pingpongový „turnaj“ na zahradě německé restaurace Kammbaude. Získalo si mě to tady při první i při dalších častých návštěvách.

Uvažujete o tom, že byste se s manželem někdy v budoucnu usadili v Krompachu natrvalo?

Mě tato možnost láká. Rádi bychom každopádně trávili v Krompachu více času, než jsou jen víkendy. Momentálně hledáme takový způsob fungování, jak přes počítač pracovat „na dálku“ pro klienty v Praze a zároveň při tom „přikládat do kamen v Krompachu“ ☺.

Nyní jste se v Krompachu zviditelnila akcí „Krompach umí“. Myslím, že o ní se ví dost. Chcete k tomu něco doplnit? Plánujete nějakou další aktivitu?

Souhlasím, že se o mé akci „Krompach umí“ už hodně ví. Mě osobně na tom moc těší, že poznávám další sousedy – např. z Juliovky a z Valů. Zároveň se sama pro sebe dovídám zajímavosti a koníčky ostatních. Baví mě o těchto tématech s lidmi mluvit. Plán činností v souvislosti s touto aktivitou mám plný až do června roku 2014. Proto v nejbližším období v Krompachu další aktivitu neplánuji. Možná jen některé pomocné práce pro sdružení Jánské kameny, bude-li potřeba.

Určitě sledujete, co se v obci děje. Jaký máte názor na současné dění?

Jsem vděčná za každou společenskou aktivitu, které mám možnost se účastnit, ať je to zpívání vánočních koled (v roce 2012 a přípravy na Vánoce 2013), každoroční návštěvy buřtobraní, možnost zajít na setkání žen „Babinec“ na Vyhlídce apod. Cení si i nedávných

finančních investic do silnic vedoucích Krompachem. Těším se na zdejší aktivity plánované na oslavu Adventu – adventní věnce, Andělská slavnost dětí z Dětského domova apod. Jako velmi užitečné vítám také jakékoli aktivity propojující německou a českou stranu hranice.

Co Vám v Krompachu chybí? Co by se podle Vás mohlo, nebo mělo, v obci změnit?

Určitě nám s manželem (to je ten bývalý kolega z banky) v Krompachu chybí zázemí v restauraci, která tady dřív bývala. Zároveň obec vnímám jako místo s úžasným potenciálem pro cestovní ruch, vážím si každého, kdo zde cestovní ruch podporuje. Kdybych mohla mávnout pomyslným kouzelným proutkem a měla šanci něco změnit, tak bych ráda ovlivnila myšlení každého z nás na více optimistické, přidala nám všem o špetku více respektu jednoho k druhému a zrušila bych pomluvy.

Co na druhou stranu vidíte jako pozitivní?

Vzhledem k tomu, že pocházím z Valašska, přirostla mi k srdci zdejší krajina Valašsku podobná, výletní místa, turistické trasy, památky, příroda, houbaření. Zveme sem často různé známé a Lužické hory vždy sklízí velkou poklonu. Úžasné jsou i podstávkové domy a atmosféra, kterou v obci vytvářejí. Jako pozitivní také vnímám to, že v Krompachu žijí nebo se v něm pohybují zajímaví lidé, kteří nad jeho budoucností přemýšlí a jsou ochotni pro Krompach ledačco dělat.

Blanka Horáčková

A pro informaci: Články o této akci v Krompachu se objevily v několika novinách. Např. Česká Lípa, Liberec, Teplice, Most, Chomutov, Litoměřice, Jablonec. Krompach se stává známým. To je dobře.

Kal

28. října se v Krompachu uskutečnilo setkání důchodců z německé a české strany.

Setkání bylo zajímavé nejen pro důchodce. Byla to inspirace pro všechny věkové skupiny. Možná, že pro příště by to mohla být akce nejen pro důchodce, ale i pro ostatní obyvatele a příznivce Krompachu.

Akci pořádala německá strana, za českou stranu pí. Spalová. Šlo o seznámení s projektem „Na stopě demografické změny ve venkovském prostoru“. Projekt zpracovává skupina aktivních německých senierek a seniorů, která se zabývá potřebami starších lidí v obci Oybin ve spolupráci s vědeckými pracovníky Evangelické vysoké školy pro sociální práci v Drážďanech. Zabývají se potřebami starších lidí, mimo jiné mobilitou a lékařským zaopatřením, dopravní obslužností, obchody, dostupností hotelů a pohostinství pro lidi, kterým už nohy tolik neslouží.

Akce se mi zdála velice úspěšná.. Diskuse se rozvinula a plánovaný čas se velmi prodloužil. Lze říci, že problémy starších lidí jsou na obou stranách hranice obdobné.

Akce se zúčastnili starostové obou stran, za Oybin p. Goth, za Krompach p. Audes.

Kal

foto: pí. Chábová

Víte, že cvikovský pivovar bude zase vařit?

Ve Cvikově se budou vařit přívlastková piva s regionálními názvy Luž a Klíč v pivovaru zavřeném od roku 1968.

Po více než pětadvaceti letech znovu ožívá areál někdejšího měšťanského pivovaru ve Cvikově. Velkorysou, ale chátrající stavbu koupil investor a ještě do konce roku sem chce vrátit technologii na vaření piva.

Vařit tady plánuje „přívlastkové pivo Lužických hor“, desítka a dvanáctka by měly nést jméno po nejznámějších vrcholech v okolí, Luži a Klíči. První litry nového piva by se měly stočit příští rok v létě. Po desetiletích útlumu tak bude mít Českolipsko znovu své pivo.

Investorem nového pivovaru je novoborský podnikatel Jiří Jakoubek, generální ředitel společnosti Jakub, podnikající ve velkoobchodu s elektromateriálem.

„Projekt pivovaru Cvikov je pro mě návratem k tomu, co jsem vystudoval vysokou školu chemickotechnologickou. Vloni jsem se shodou okolností sešel s jedním ze svých tehdejších spolužáků, který se v oboru pivovarnictví celých dvacet let pohybuje. Bavili jsme se mimo jiné o tom, kolik bývalých pivovarů je zavřených,“ popsal Jakoubek, jak se rodila myšlenka obnovy pivovaru ve Cvikově. „Ve stejné době jsem se dozvěděl, že je zdejší areál na prodej. Byl jsem se tu podívat a to rozhodlo.“

Nová technologie do konce roku

Jakoubkův plán kvituje také cvikovská radnice. „Nevěřil jsem, že by to mohl někdo koupit. To, že se investor našel, je ideální stav,“ pochvaluje si místostarosta Cvikova Jaroslav Švehla. „Díky tomu zůstane zachovaná průmyslová budova, která by jinak úplně spadla. Projekt pivovaru je bohužel záležitost, navíc přinese i pracovní místa.“

V areálu pivovaru, který leží hned u silnice I/13 mezi Novým Borem a Libercem, už v tuto chvíli pracují dělníci, vyklízí a upravují části budovy, kde by měla být ještě do konce roku umístěna pivovarnická technologie. Podle Jiřího Jakoubka bude obnova celého areálu

probíhat v několika etapách. „Nejdříve chceme rozjet pivovar. V areálu ale plánujeme otevřít také restauraci a později bychom tu rádi měli i penzion," nastínil plány Jakoubek.

Při svém rozjezdu by měl mít pivovar deset zaměstnanců. Pivo plánuje plnit v počátku do sudů a do pet lahví, o plnění do skla alespoň zatím investor neuvažuje. Kromě deseti a dvanáctistupňového piva Luž a Klíč chce pivovar Cvikov produkovat také sedmi nebo osmistupňové pivo, které se ve Cvikově vařilo i v minulosti a které chce nabízet především do horkých provozů okolních skláren.

Pivovar se sladovnou stával původně v dnešní cvikovské Žitavské ulici, později byl zrušen a v letech 1866 - 1882 byl na východním okraji města při silnici do Jablonného postaven pivovar nový.

V roce 1909 byl rozšířen o nové sklepy, mechanizován a přestavěn. Po skončení druhé světové války prošel další modernizací. Byla tu varna, parní kotel, strojní myčka sudů a lahví, strojní požahovačka, sladovna s humny a dvoulískovým hvozdem či sací zařízení na slad.

Pivovar vlastnilo do roku 1948 měšťanstvo, po znárodnění se stal součástí národního podniku Severočeské pivovary se sídlem v Lounech. Jeho provoz byl ukončen roku 1968.

Ve sklepech se později pěstovaly žampiony, další části budovy sloužily ke skladování. V posledních letech tu byl sklad nábytku, autodílna a v jedné části dokonce i vyhlášená diskotéka.

Na jedné ze zdí uvnitř budovy se dochoval nápis „Vůl Vojta zavřel pivovar 1.1. 1968".

Co pro Vás na letos a příští rok připravujeme

30.11. 2013, tj. v sobotu **od 17:45 hod.** se bude konat **rozsvěcení vánočního stromu** a jeho požehnání p. farářem na návsi a posléze **sousedské posezení** v prostorách obecního úřadu.

Na Štědrý den od 16:00 hod. se bude konat v místním kostele vánoční mše.

Na Silvestra 31.12.2013 od 15:00 hod se bude v kostele zpívat – **Jakub Jan Ryba – Česká mše vánoční v provedení Pěveckého sboru ČVUT Praha**. Bude to takřka jízda „novoroční překvapení“ pro všechny místní i příznivce Krompachu a Sdružení pro Krompach je velmi rádo, že soubor pozvání do Krompachu přijal.

Kal

Plán předpokládaných kulturních akcí na příští rok 2014

Akce	Kdy	Pořadatel
Babinec	Každou třetí sobotu v měsíci	Krompašské ženy a dívky
Masopust vč.průvodu masek a tradiční zabíjačky	únor 2014,	Dětský domov Krompach, SpK
Slavnost čarodějnic	30.4.2014	Hasiči
Společný koncert Pražského sboru ČVUT a Žitavského městského sboru	24.5.2014	SpK, obec
Dětský den	1.6.2014	Hasiči, obec
Cyrlometodějské slavnosti	12.7.2014	SpK, obec
Koncert Acoustic art duo	srpen	SpK
Úloha čs.legií při vzniku republiky - 100 let výročí vzniku legií (1914) - přednáška	srpen	SpK
Buřtobraní - sousedské setkání	13.9.2014	SpK
Rozsvěcování vánočního stromku - sousedské setkání	první advent	SpK, obec, hasiči
Andělské slavnosti	Prosinec	Dětský domov Krompach, Letní dům, o.s.
Vánoční promluva a mše	24.12.2014	p.farář, obec
Sbor ČVUT - J.J.Ryba - Česká mše vánoční	31.12.2014	SpK

[Stávající termíny mohou ještě doznat mírných změn. Budeme v průběhu roku informovat](#)

Ohlédnutí za historií Krompachu

Nový seriál o Krompachu připravují a poskytují z archivních materiálů pánové Miloslav Panák a Dr. Milan Hlinomaz.

Husitské války v okolí Krompachu

Historické prameny nám sice nepodávají přímé svědectví o dění husitských válek (1419-1434) přímo v Krompachu, ale v jeho okolí se v tom období dělo opravdu hodně. Vzhledem k tomu, že vsí Krompachem vedla již tehdy stezka k Oybinu většinou se do Jonsdorfu, lze si snadno představit, že dění tohoto velkého domácího konfliktu v zemích Koruny české muselo zasahovat i do naší vsi. Její německé katolické obyvatelstvo bylo pro převážně národnostně české husity přirozeným nepřítelem. Také vzhledem k tomu, že blízké okolní hrady v tomto regionu, jako byly Milštejn, Falkenberg, Oybin a Karlsfried, Tolštejn, Roimund a Hamrštejn či Lemberk a Grabštejn nebo Frýdlant, byly do tohoto válečného konfliktu zapojeny, je možno oprávněně předpokládat, že se Krompachem pohybovaly též ozbrojené houfky obou soupeřících stran, tedy jak husitů, tak jejich protivníků, českých katolických pánů či lužického Šestiměstí. Je třeba si také uvědomit, že Lužice tehdy byla součástí českého státu a hranice s dnešním Německem byla tehdy pouze zemská.

Vzhledem k tomu, že husité vyplnili i Světlou, je těžké připustit, že by ušetřili i přilehlý Krompach. Lze však vcelku reálně uvažovat o tom, že se obě vesnice z katastrofy brzy vzpamatovaly, neboť je pro středověk prokázáno, že pokud se vesnické obyvatelstvo zachránilo v přilehlých lesích, bylo schopno poměrně brzy, zhruba během dvou let, vesnici oživit.

Z blízkých městeček si mnohé protřeplo zvláště Jablonné, jelikož se nacházelo na frekventovaném směru tzv. Žitavské cesty směřující přes Petrovice a Jablonné do českého vnitrozemí. Žitavská cesta byla nejvíce využívanou spojnici Čech s Horní Lužicí, kterou hojně využívaly obě strany konfliktu. Méně pohodlná cesta přes Krompach byla sice pravděpodobně využívána méně intenzivně, ale byla

schůdná pro menší ozbrojené skupiny a zvláště pro posly pana Hynka Berky z Dubé na Milštejně, který často vysílal své zvědy a špehy se zprávami o pohybech husitů na českém území svým spojencům do Oybína a Žitavy. Máme doloženo poměrně hodně vzájemných ozbrojených střetů obou stran v okolí Krompachu, ale přece jenom je nutno počítat se spoustou ozbrojených potyček a šarvátek či drobných přepadů právě na odlehlejší, tehdy zalesněné cestě přes Krompach či Světlou, které nemohly být historicky zachyceny. Je možno předpokládat, že tam obě strany číhaly na posly svých protivníků a probíhala tam sice drobná, ale neméně krutá, záškodnická válka.

Středověk byl obecně drsná a krutá doba a husitské války obzvláště, ostatně jak občanské války bývají. Avšak opravdu tragicky dopadl český pán Jan z Vartemberka a na Ralsku, který, snad ze ziskuchtivosti (jeho otec měl přízvisko "Chudoba", za odměnu 400 kop grošů) nabídl Lužičanům, že jim pomůže dobýt husity obsazený hrad Grabštejn. Ten se ale ubránil a Lužičané museli se ztrátami ustoupit. Jana pak obvinili ze zrady a za trest nechali v Žitavě v prosinci roku 1433 roztrhat koňmi. To si ovšem nenechalo líbit Janovo početné příbuzenstvo a celý rod Vartenberků vypověděl Šestiměstí válku. Toto katolické panstvo se tak vlastně stalo nechtěným spojencem husitů proti lužickému Šestiměstí a v drobné záškodnické válce pokračovalo i dlouho po odeznění samotných válek husitských. Je třeba dodat, že se pak již spíše než o zachování cti rodu jednalo o záminku ke kořistnickým výpravám na úkor bohatých sousedů.

Část držitelů českých hradů se během konfliktu, z důvodu krátkodobého prospěchu, střídavě přidávala k té či oné straně, což nesvědčí o pevných charakterových postojích tehdejší české šlechty. Lze konstatovat, že jediný hrad Milštejn (centrum tehdejšího panství, kam spadal i Krompach) v berkovských rukou unikl přímému boji s husity a stal se zpravodajským centrem protihusitské koalice a řekněme dnešními slovy i logistickým zázemím.

Chronologická tabulka doložených událostí:

1421 – 16. květen, husitský nájezd na město Jablonné, které bylo vypáleno

1422 – únor, pohyby husitů na hranicích Lužice

- 1) konec května, jednání šlechty v Jablonném
- 2) červen, nájezd husitů k Pihelu a Zákupům

1423 – červenec, Žižka před Dubou

1424 – únor, husité vpadli do Žitavska, obsazen hrad Karlsfried u Petrovic

- 3) červenec, husitská posádka se zmocnila hradu Falkenberg u Jablonného

1425 – duben, posádka z Tolštejna vpadla do Žitavska

- 4) červen, husity obsazen (Český) Dub, komenda johanitů zanikla
- 5) červenec, táborsko-sirotčí oddíly v Bělé, Mimoni a Jablonném

1426 – duben, schůzka šlechticů v Žitavě a na Lemberku, lipská posádka poražena v boji s husity

- 6) květen, hrad a město Lipá (Č. Lípa) obsazeny oddíly husitů, také hrad Jestřebí

1427 – duben, husity posíleny posádky na Falkenbergu a Karlsfriedu

- 7) 10. května husité zaútočili na město Žitavu, obsazena Chrastava a Frýdlant
- 8) září, hrady Roimund a Falkenberg obsazeny Lužičany

1428 – jaro, neshody Mikeše Pancíře ze Smojna a na Sloupu s lužickými městy

- 9) posádka hradu Roimund vypověděla válku Zhořelci
- 10) listopad, Biberštejnové (ač katolíci a Němci) z hradů Frýdlant a Hamrštejn najíždějí do Lužice

1429 – jaro, hejtmán Jan Kolouch z Krucemburka držitelem hradu Falkenberg

- 11) září, husité oblehli Oybín
- 12) listopad, návrat husitů z Lužice naším krajem

1430 – léto, hrad Grabštejn v rukou husitského spojence Mikuláše Keuchsberka

Je sice pravda, že Krompach má krásnou polohu, avšak z výše uvedeného jasně vyplývá, že to během většiny jeho historické existence také byla poloha krajně nešťastná, kdy byl jako pohraniční lokalita tzv. „na ráně a vydán všanc“ všem procházejícím ozbrojencům. Jako snad nejkřídlejší období se jeví století šestnácté. Vážme si proto zdejšího rekreačního klidu, neboť tomu tak nebylo vždy. Lze spíše říci, že v krompašských dějinách většinou vládlo období ohrožení.

Literatura: Rudolf Anděl, *Husitství v severních Čechách*. Liberec 1961

1431 – květen, husité u Jablonného, Chrastavy a hradu Děvína, přítomen i Prokop Holý (Veliký)

13) listopad, grabštejnská posádka útočí na Žitavu

1432 – srpen, husité u Liberce, pak přes Olbersdorf na Žitavsko

14) září, vpád husitů do Žitavska

1433 – leden, bitva u Frýdlantu, Chrastava vypálena Lužičany

15) únor, hrad Hamrštejn obsazen husity Jana Čapka ze Sán

16) květen, husité u Liberce v počtu 600 jezdců

17) léto, městečko Frýdlant vypáleno Lužičany

1434 – květen, soustředování husitů na Dubsku, přes jejich porážku u Lipan, dotírají husité na Lípu

18) léto, nájezdy husitů do Lužice pokračují, zejména z Grabštejna

Obr. příloha:

Dobová kresba: "husitský bratr" s cepem a uloupenou "husou" za pasem, což zřejmě byla dvojsmyslná ironická dobová narážka na husitské plnění.

Dr. Milan Hlinomaz

Něco o přírodě v našem okolí od místních dopisovatelů

Naučná stezka Jánské kameny

Naučná stezka Jánské kameny byla vybudována v roce 2006 a měla doposud čtyři zastavení. Stezka se nachází v obci Krompach na státní hranici sousedící s obcí Hain.

V loňském roce 2012 se podařilo o.s. Jánské kameny – Johannisstein získat dotaci na rozšíření naučné stezky o tři naučné tabule, čtyři pohybová stanoviště, vybavení stezky lavicemi a rekonstrukci a zpřístupnění skalní vyhlídky.

Realizace projektu probíhala po etapách v průběhu roku 2013. V současné době má naučná stezka Jánské kameny sedm zastavení, která jsou věnována historii Jánských kamenů, plazům, ptactvu, geologii, Lužickým horám, rostlinstvu a lesní zvěři. Při návštěvě stezky je možné se projít po divokých kořenech, pohoupat se na houpačce, ke které je připevněn datel s ukázkou klování. Dalším herním prvkem je dřevěná zvonkohra a doskočiště.

Náklady na rozšíření naučné stezky byly hrazeny z 90% z operačního programu Státního fondu životního prostředí a z Evropské unie - Fondu soudržnosti – Evropský fond pro regionální rozvoj – Pro vodu, vzduch a přírodu. Zbýlých 10% hradilo o.s. Jánské kameny – Johannisstein.

Markéta Kudrnová
o.s. Jánské kameny-Johannisstein

Ptačí budky a proč budky vyvěšujeme

Nezanedbatelné množství druhů našich ptáků umísťuje své hnízdo do stromových dutin. Někteří jako např. datel, strakapoudi, žluny či některé sýkory si takovou dutinu tesají sami. Většina ostatních (sýkory, lejsci, brhlík, rehek zahradní, šoupálci aj.) jsou však odkázáni na dutiny již existující, tedy buďto vyhnílé, nebo vytesané jejich původními obyvateli.

Bohužel právě staré stromy, v nichž se přirozené hnízdní dutiny nacházejí nejčastěji, z krajiny rychle mizí a tím jsou omezovány i hnízdní možnosti dutinových druhů ptáků.

Nedostatek přirozených dutin může být poměrně snadno kompenzován **vyvěšováním umělých hnízdních dutin - ptačích budek**.

U každé budky jsou nejdůležitějšími parametry velikost a tvar vletového otvoru a vnitřní rozměry hnízdní dutiny (rozměry dna a hloubka dutiny). Na základě těchto parametrů, můžeme poté rozlišit šest základních typů budek.

Doporučené rozměry hlavních typů ptačích budek:

Typ budky	Vletový otvor	Rozměry dna	Hloubka dutiny
A. Modřinka	27 - 28 mm	min. 12 x 12 cm	20 - 25 cm
B. Koňadra	33 - 34 mm	min. 12 x 14 cm	min. 20 - 25 cm
C. Lejsek	30 x 45 (50) mm	min. 14 x 14 cm	min. 18 - 20 cm
D. Špaček	45 - 50 mm	min. 15 x 15	min. 25 - 30 cm
E. Kavka	60 - 70 mm	min. 20 x 20 cm	min. 35 cm
F. Doupňák	80 - 120 mm	min. 30 x 30 cm	min. 40 cm

Vnitřní rozměry dutiny

Chceme-li, aby došlo ke zdárnému vyvedení mlád'at, musí být hnízdní dutina (tj. vnitřní rozměry budky) **dostatečně prostorná**, a to i pro dospívající mlád'ata. Jako minimum pro běžné druhy sýkor se uvádí 12 x 12 cm, optimum je však o něco větší - 13 x 14 cm. V málo prostorné dutině se mlád'ata vzájemně utiskují, za horkých dnů se dusí a hynou. Naopak za deštivého počasí seskakují promáčení rodiče v úzkém prostoru na stěsnaná mlád'ata, místo na okraj hnízda, mlád'ata pak provlhnou, prokřehnou a uhynou. Dostatečně velký prostor je důležitý i pro správný vývin peří, zejména letek, což je důležitý faktor pro přežívání mlád'at po opuštění hnízda.

Vyvěšování, kontrola a údržba budek

Budky vyvěšujeme na vhodná místa a dbáme při tom také na bezpečnost hnízdících ptáků. Nyní si proto přiblížíme kdy a kam je nejvhodnější budku vyvěsit. Po skončení každé hnízdní sezóny je potřeba všechny budky obejít, vyčistit a zkontrolovat jejich technický stav, popřípadě odstranit závady.

Základní pravidla pro vyvěšování budek

Termín vyvěšování: Nejvhodnějším obdobím pro vyvěšování budek je jednoznačně podzim. Budky stihnou do jara takzvaně „opršet“ a alespoň částečně splynout s okolím. Navíc druhy u nás zimující (např. sýkory či šoupálci) si vyhlížejí svou hnízdní dutinu už od podzimu a budky vyvěšené na jaře mohou ignorovat. Vyvěšování v období předjaří a časného jara je vhodné zejména pro druhy, které se vrací ze zimovišť. Pozdějším vyvěšením těmto druhům zajistíme, že na ně nějaká volná dutina zbude.

Výška vyvěšení budky: Každý ptačí druh sice více či méně preferuje určitou výšku dutiny nad zemí, v praxi však ale osídlí i budky umístěné v jiných výškách. Nejčastěji používanou výškou pro drobné pěvce jsou cca 2–3 m. V místech, kde je velký pohyb lidí a hrozí vyrušování ptáků, dáváme budky spíše výš. Naopak budky, které chceme častěji kontrolovat, umísťujeme raději do výšky cca 2 m. Budky pro větší druhy ptáků (dravce, sovy, holuby, kavky) umísťujeme do výšky min. 6–8 m. Druhy jako např. úhelníček či dudek zase preferují dutiny nížko při zemi.

Orientace vletového otvoru: Nemíjí být příliš důležitá, je jí však potřeba volit tak, aby otvor nebyl orientován ve směru převládajících srážek. V našich podmínkách je tedy asi nejvýhodnější směr jižní nebo východní (popř. jihovýchodní).

Způsob zavěšování budek

Dřevěná lišta: Nejznámější a nejčastěji používaný způsob. Lišta by měla být zhotovena z tvrdého (nejlépe dubového nebo bukového) dřeva, čímž si pojmeme její životnost. Doporučovaná šířka lišty je 4–6 cm a tloušťka min. 2 cm. Používáme-li měkké dřevo, je potřeba volit šířku větší. Délka závisí na rozměrech budky a místu, kam budeme budky vyvěšovat (obvykle 40–70 cm). Lišta může být k budce připevněna buďto vertikálně (pro připevnění budky na kmen), nebo horizontálně (pro připevnění do rozsochy větvi). Před vyvěšováním si do lišty předvrtáme otvory pro hřebíky, aby se při přitloukání nerozštípla. Abychom dali budce mírný sklon dopředu, můžeme vložit mezi budku a horní část lišty malý **klínek** (omezíme tím zatékání vody vletovým otvorem do budky).

Zavěšení na háček: Budku můžeme jednoduše také zavěsit tak, že na kmen stromu připevníme háček a na zadní stěnu budky malé očko. Vždy je však potřeba zvážit stabilitu budky a pevnost zavěšení. Můžeme také kombinovat použití háčku a drátu. Tento způsob má tu výhodu, že budky můžeme volně sundávat např. pomocí dlouhé tyče, aniž bychom museli na strom lézt. Háčky jsou jednoznačně nejvhodnějším způsobem při zavěšování budek na zdi staveb, např. pro rorýsy, poštolky, rehky aj.

Další způsoby: Použití dalších způsobů, jako např. provázku, přímého přibíjení budky ke stromu aj., je až na výjimky (např. budky pro šoupálky) naprosto nevhodné. Podobně nevhodný způsob je i zavěšování budek za prodlouženou zadní stěnu, používaný např. poměrně často i v některých západoevropských státech (takové budky jsou občas nabízeny i v českých hobby marketech) – nejenže takovéto připevnění není příliš trvanlivé, budka většinou nepřísedne k podkladu tak pevně a může docházet i k zatékání vody do budky.

Hanka Biganovská

Babinec

„Přátelé“

19.10.2013 jsme my, ženy, měly opět náš pravidelný „Babinec“ v restauraci „Na Vyhliďce“.

Čekalo nás milé překvapení od Pepy Vincíka, který na večer pozval harmonikáře i s klávesami, a ten nám do žil vлил radost a veselí.

Když hrála jen harmonika, tak se hrou na kytaru připojil také Jirka Pomahač, a i já si mohla brnknout na milou barelbasu. Bylo to fajn a všichni se dobře bavili, neboť i přítomní muži zpívali a smáli se.

Dobrý nápad Pepo!!! Musíme pochválit i Broňu, neb nás obsluhoval s úsměvem a písní na rtech, a tak to má být.

Radost a veselí ze života, ale hlavně zdraví Vám přeji a zdravím.

Jarka Davidová

P.S. Vás ženy a děvčata zvu opět na posezení na „babinci“ na 16.11.2013 „Na Vyhliďku“ v Krompachu.

Přijďte včas s dobrou náladou a vtípem.

Za kulturou do Cvikova ještě v listopadu

19. listopadu 2013 od 17 hodin

HIMALÁJE

Cestovatelská beseda

Vstupné 50 Kč

23. – 24. listopadu 2013

Cvikovské dny loutek

Nesoutěžní přehlídka amatérských loutkových souborů, která se bude konat na Loutkové scéně, Komenského 99, Cvikov.

Začátky jednotlivých představení:

sobota v 10 hodin, 13 hodin a 16 hodin

neděle v 10 hodin

Vstupné na jednotlivá představení – 30 Kč

Kuchařský koutek

Blíží se pomalu Vánoce a tedy i pečení vánoček. Rádi bychom vám nabídli osvědčený recept „od babičky“, který si „věnem“ přinesla naše snacha Petra. Opravdu je výborný a ještě stihnete si jej vyzkoušet „na nečisto“.

Petřina babiččina vánočka

Ingredience:

½ kg mouky – nejlépe namíchat hladkou a polohrubou, 12 dkg cukru (krupice nebo moučka), 10 dkg rozpuštěného tuku (máslu,...), 2 žloutky, 1 kostička droždí – můžeme dát i jen ¾ kostičky, ¼ l vlažného mléka, špetka soli, citrónová kůra, vanilkový cukr nebo extrakt, rozinky naložené v rumu, mandle

Postup:

Z mléka, droždí, trochy cukru a trochy mouky si připravíme kvásek. Do mísy dáme mouku, cukr, sůl, vanilkový cukr nebo extrakt, žloutky, přidáme vzešlý kvásek a zamícháme. Pak přidáme tuk a dobře vypracujeme těsto. Je to dost namáhavá práce, doporučujeme přizvat mužskou sílu či hnětač. Na závěr přidáme citrónovou kůru, rozinky v rumu a sekané mandle. Vše zpracujeme a dáme kynout na teplé místo pod utěrku. Po vykynutí těsto rozdělíme na prameny a upleteme vánočku podle svých zvyklostí, potřeme rozšlehaným vejcem, můžeme posypat sekanými mandlemi a necháme chvilku kynout. Pak pečeme v předehřáté troubě 20 minut na 180 stupňů a 20 minut na 160 stupňů. Na počátku pečení přikryjeme alobalem.

Pro zpracování těsta můžeme použít i domácí pekárnu, program na kynutá těsta. Pak neděláme kvásek, ale ingredience dáme přímo do pekárny v pořadí: nejdříve mléko, žloutky, vlažný tuk, sůl, cukr, mouka, rozdrobené droždí. Když se vše dobře promíchá, až těsně na konci hnětení před fází kynutí přidáme citrónovou kůru, mandle a rozinky, aby se pouze do těsta zamíchaly, ale nerozbily. Po vykynutí v pekárně můžeme těsto ještě nechat chvíli kynout v míse, a pak postupovat obvyklým způsobem.

Dobrou chuť a ať se vánočka povede!

Různé

NABÍZÍME GEODETICKÉ PRÁCE

ve vysoké kvalitě za nižší ceny

Využijte akční slevy **15% na zaměřování budov a vyměřování pozemků.**

GEOPLÁN CZ s.r.o. Malá 1177, 470 01 Česká Lípa

Tel.: 487853485 **Mobil:** 603499351, 737817162

E-mail: clipa@geoplancz.cz www.geoplancz.cz

Před každou zakázkou Vám zdarma poradíme a zpracujeme cenovou nabídku.

Za firmu **Ing. Pavel Soukup**-oprávněný zeměměřický inženýr

Ing. Doubravka Soukupová-oprávněný zeměměřický inženýr

Termíny rozvozu plynu pro rok 2013

p. Kořínek Vladimír tel.: 487 862 390, mob.: 777 174 836

30.11., 21.12.2013., 11.1.2014

Koloniál „U GOGA“

Mařenice – křižovatka, potraviny, uzeniny, lahůdky

Otevřeno: Po – Pa 7 – 10, 14 – 16, So 7 – 10

Ubytování v Krompachu

Restaurace „Na Vyhliďce“ - telf.: 487 754 283, mob.: 604 600 560

email: vincikj@volny.cz

www.penzion-na-vyhlidce.cz

Nabídka redakce Krompašských rozhledů

Ne že bychom se chtěli chlubit, ale pouze konstatujeme, že Rozhledy už nejsou pouze krompašskou tiskovinou, ale jejich působnost je daleko širší. Dostáváme ohlasy a náměty z různých částí nejméně Libereckého kraje. Proto nabízíme **prostor v Krompašských rozhledech i pro Vaši reklamu a inzerci**. Zároveň bychom tím chtěli získat nějaký menší peníz na spotřební materiál pro vydávání Rozhledů a pro zvýšení jejich úrovně (barva, získávání fotografií, ...) . V zápatí každé stránky jsou uvedeny kontakty, na které se můžete obrátit. Uvítáme inzerci, reklamu i sponzory !!!

Jednotlivé příspěvky se nemusí shodovat s názorem redakce Krompašských rozhledů.

Pište na adresu: R.Kalita - Valy 75 (můžete vhodit do schránky na vrátkách), kalitovi@volny.cz, nebo na e-mail: spk_krompach@volny.cz , případně je možno Vaše příspěvky doručit do restaurace „Na Vyhliďce“ p. Vincíkovi.

www.spk_krompach.wbs.cz